

BÖLÜM 13

Özgüven Sorunu Olan Küçük Çocuğa Yaklaşım Nasıl Olmalıdır?

Gamze YAPÇA KAYPAKLI¹

GİRİŞ

Öz (benlik / kendilik) kavramı; bilinçaltında yatan, nedensellik etkileşimi bulunan, birbiriyle ilişkili farklı psikolojik fenomenlerin toplamıdır. Öz; statik değil, süreçte değişen bir varlıktır. Bununla birlikte kendimizi içinde bulduğumuz sosyal bağlamda benliğin tepkisini açıklamak için kullanılan “öz/güven, öz/farkındalık, öz/düzenleme” gibi birçok etiketi “Öz” kavramıyla ilişkilendirmekteyiz. Özgüven (kendine güven), hem insan davranışını anlamada, hem de iyilik halini sağlamada önemli bir psikolojik yapıdır. Özgüven kelimesi; ‘öz’ ve ‘güven’ kelimelerinin birleşiminden meydana gelmekte ve kişinin kendine olan güvenini tanımlamakta; yani, bireyin, yaşamın her alanında kendine olan inancını ifade etmektedir. Bu inancın temelinde hem iç hem de dış faktörler referans alınmaktadır. Yetişkinlerin, çoğunun benlik kavramının çevresel özelliklere duyarlı olduğunu bilmesi önemlidir.

Erken çocukluk döneminde (0-6 yaş) çocuğun ruhsal yapısı şekillenir ve sağlıklı bağlanmanın temelleri atılır. İlk 1-2 yaş civarında bebeğin güven duygusu, 2-3 yaş civarında özerkliği, 3-5 yaş civarında girişimciliği gelişir. Sağlıklı bağlanan, kendisine ve bakımverenine güvenen, belirli sınırlarda özerk hareket edebilen ve girişimciliği desteklenen, utandırılmayan, suçlanmayan çocukların özgüven gelişimi de istenen şekilde olur. Özgüven öğrenilen ve geliştirilebilen bir kavramdır.

¹ Uzm. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD., gamzeyapca@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-6200-2525

- Çocuğu güçlü olduğu alanlara yönlendirmek, zayıf olduğu alanları desteklemek,
- Çocuğun gelişimine uygun görevler vermek ve çabasını takdir etmek,
- Çocuğu başkalarıyla kıyaslamamak,
- Hayal gücünü desteklemek,
- Çocuğu olumsuz sıfatlarla etiketlememek,
- Çocuğu spor veya sanatsal faaliyetlere yönlendirmek sayılabilir.

KAYNAKLAR

1. Dunlosky, J., & Rawson, K. A. (2012). Overconfidence produces underachievement: Inaccurate self evaluations undermine students' learning and retention. *Learning and Instruction*, 22(4), 271-280.
2. Europa (2006). Recommendation of the European Parliament and of the Council on Key Competences for Lifelong Learning. *Official Journal L 394* of 30 December 2006. Brussels: European Union.
3. Kruglanski, A. W. (1990). Lay epistemic theory in social-cognitive psychology. *Psychological Inquiry*, 1(3), 181-197.
4. Maclellan, E. (2014). How might teachers enable learner self-confidence? A review study. *Educational Review*, 66(1), 59-74.
5. Marsh, H. W., Trautwein, U., Lüdtke, O., Köller, O., & Baumert, J. (2006). Integration of multi-dimensional self-concept and core personality constructs: Construct validation and relations to well-being and achievement. *Journal of personality*, 74(2), 403-456.
6. Mulnix, J. W. (2012). Thinking critically about critical thinking. *Educational Philosophy and theory*, 44(5), 464-479.
7. Petty, R. E., Briñol, P., Tormala, Z. L., & Wegener, D. T. (2007). The role of metacognition in social judgment.
8. Powell, L., Gilchrist, M., & Stapley, J. (2008). A journey of self-discovery: an intervention involving massage, yoga and relaxation for children with emotional and behavioural difficulties attending primary schools. *European Journal of Special Needs Education*, 23(4), 403-412.
9. Sari, E. (2016). *Çocuklarda Özgüven Gelişimi*. noktaekitap.
10. Skinner, E. A. (1996). A guide to constructs of control. *Journal of personality and social psychology*, 71(3), 549.